

**DE ZONNEWIJZER VAN DE “ANCIENNE
PHARMACIE DELACRE”
KOUDEBERG 64-66 BRUSSEL**

DE APOTHEEK

- ✘ Dateert van 1895
- ✘ Neogotische- en neorenaissancestijl
- ✘ Is beschermd sinds 1996
- ✘ Architect Paul Saintenoy

DE ARCHITECT PAUL SAINTENOY

- ✘ Brussels architect ° 1862 +1952
- ✘ Was eveneens historicus en docent aan de academie van Brussel.
- ✘ In zijn werk streefde hij naar verzoening tussen overblijfselen uit het verleden met eigentijdse vormen en moderne technieken. Dit mondde uit in neorenaissance, eclectisme en art-nouveaugebouwen.
- ✘ Hij was één van de eerste architecten die het waagde om een heel gebouw op te trekken in gewapend beton.

ANDERE WERKEN VAN PAUL SAINTENOY

- ✘ Hotel “Ravenstein” Ravensteinstraat 3 Brussel
- ✘ Gebouwd einde 15 de eeuw
- ✘ Gerestaureerd door Saintenoy 1893 - 1994

- ✘ Old England – Art Nouveau 1899 Hofberg 2 Brussel
- ✘ 250 ton staal
- ✘ Nu muziekinstrumentenmuseum

✘ **Château le Fy Esneux 1904 - 1905**

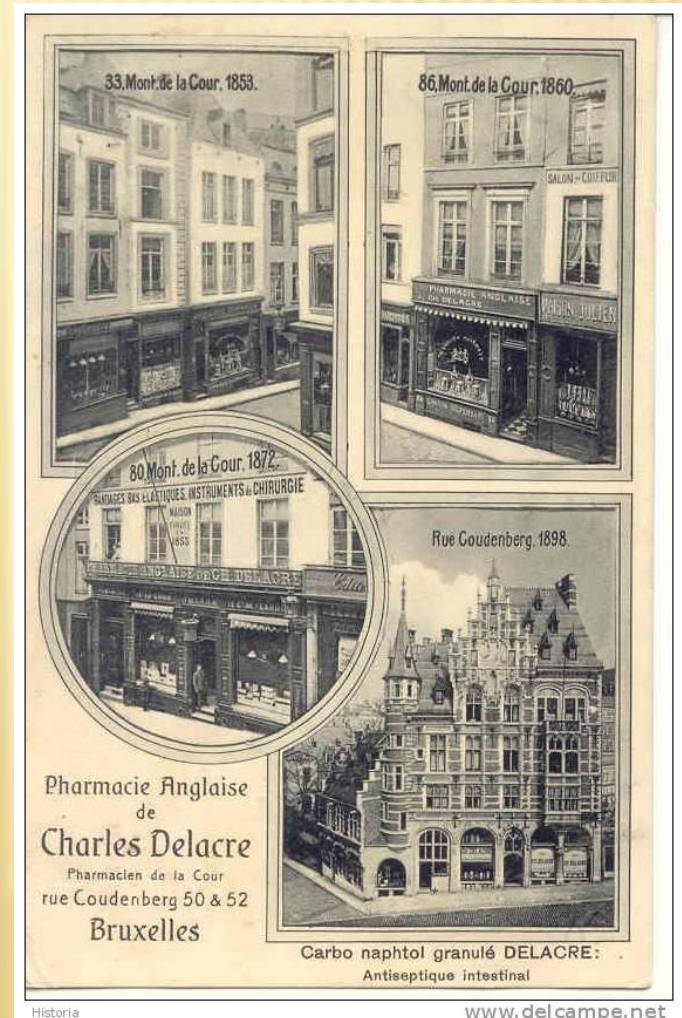
- ✘ Provincieraadsgebouw Lombardstraat 21-23 te Hasselt
- ✘ Gebouwd in 1906

DE BOUWHEER CHARLES DELACRE

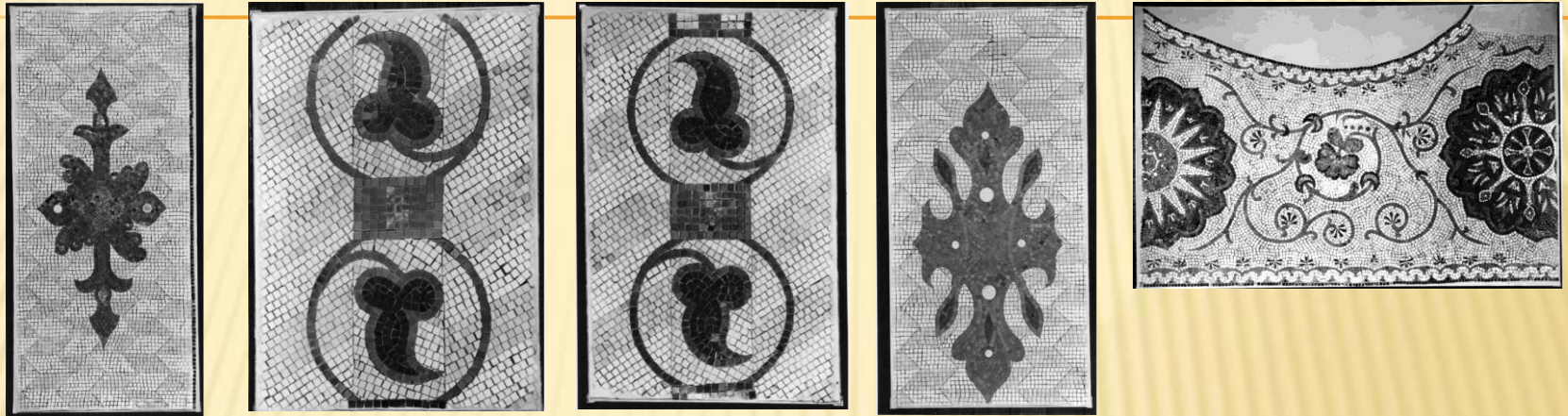

- ✘ Charles Delacre geboren op 7 juni 1826 was van opleiding apotheker en was de bouwheer van deze apotheek.
- ✘ Hij verkocht ook chokolade in zijn apotheek. Deze lekkernij was toen ook een geneesmiddel voor herstel en genezing.
- ✘ In 1891 startte hij met een biscuiterie in Vilvoorde.
- ✘ In 1998 komt Delacre onder United Biscuits.
- ✘ In 2014 komt United Biscuits onder het Turkse Yildiz.

- ✘ Op de heuvel tussen boven- en benedenstad van Brussel ontstaat een tussengebied: de Hofberg. (Montagne de la cour). Deze plaats verbindt en scheidt twee totaal verschillende werelden.
- ✘ De drie eerste apotheken van Charles Delacre waren in deze straat gevestigd.
- ✘ De Hofberg en de Koudenberg maken deel van dezelfde straat.

DE MOZAÏST SILVIO TOLOMEÏ

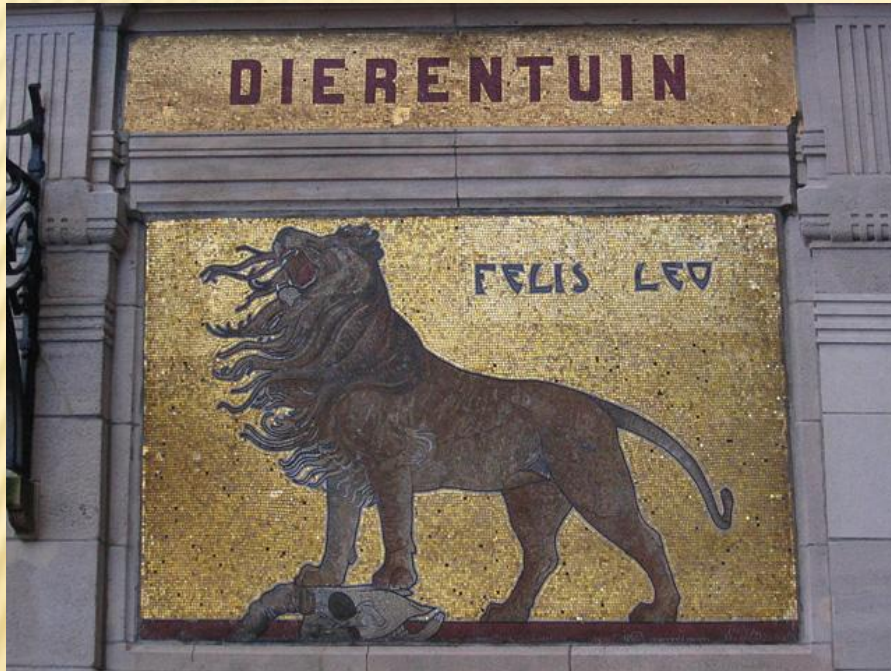
- ✘ Was de mozaïst van de zonnewijzer aan de apotheek en was van Italiaanse afkomst.
- ✘ De mozaïeken hierboven, ook van de hand van Tolomeï, komen uit het voormalige Moorhuis Fortlaan 2 Gent.
- ✘ De kunstwerken zijn van 1899
- ✘ De mozaïeken zijn nu te bezichtigen in het designmuseum in Gent

INGANG ZOO ANTWERPEN

- ✘ Inkompartij, samengesteld uit twee vierkante paviljoenen met prachtige mozaïeken aan de voorzijde. "Felis Tigris"(tijger) en "Felis Leo"(leeuw) afkomstig van het kunstatelier van Henri Verbuecken en ontworpen door Emiel Van Averbek.

FELIS LEO EN FELIS TIGRIS

- ✘ Silvio Tolomeï die voor het kunstatelier van Henri Verbuecken werkte, was (mede)uitvoerder van de twee kunstwerken.
- ✘ De overdadige toepassing van bladgoud verwerkt in smalti springt in het oog.

en andere zonnepijlers

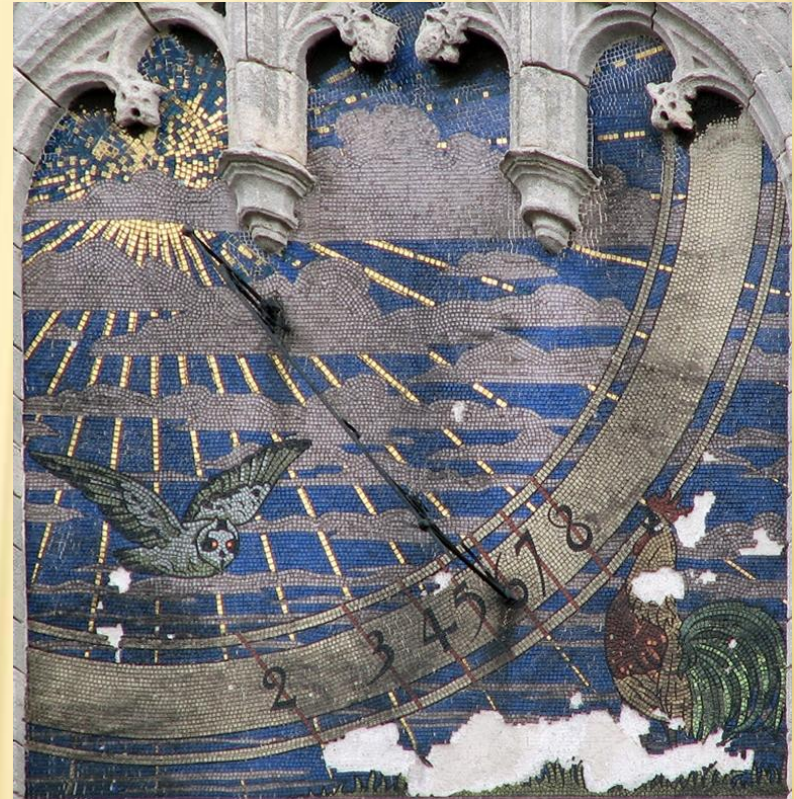
DE ZONNEWIJZER VAN DE APOTHEEK

DE VERNIEUWING WAS DRINGEND !

De symbolen van uil en haan
zijn de voornaamste figuren
van de zonnewijzer.

1996

2012

SYMBOLIEK VAN UIL EN HAAN

- ✘ De haan is het symbool van de overwinning op de duisternis. Hij was bij machte de duisternis te verdrijven en hij is het symbool van het licht.
- ✘ De uil is attribuut van Godin Pallas Athena, staat voor wijsheid. Uilen waken 's nachts. De uil is lichtschuwend en houdt van de duisternis.

ZONNEWIJZER IN MOZAÏEK MET DEZELFDE SYMBOLEN

✘ Wilrijk België

ZONNEWIJZERS MET DEZELFDE SYMBOLEN

Zell am See Oostenrijk

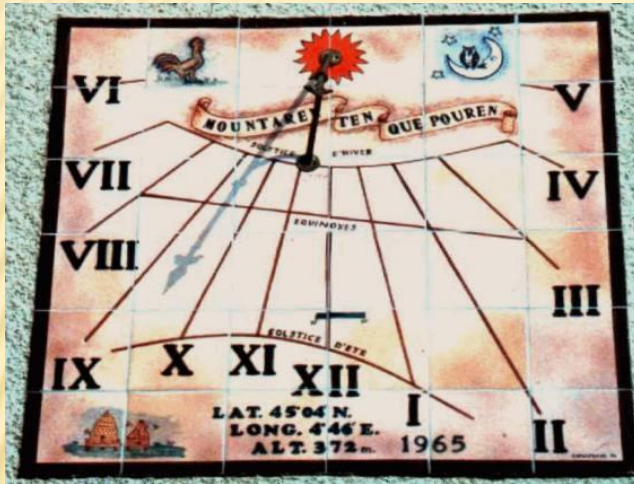

Roosdaal België

Onbekende locatie

ZONNEWIJZERS MET DEZELFDE SYMBOLEN

St-Félicien Frankrijk

Havelberg Duitsland

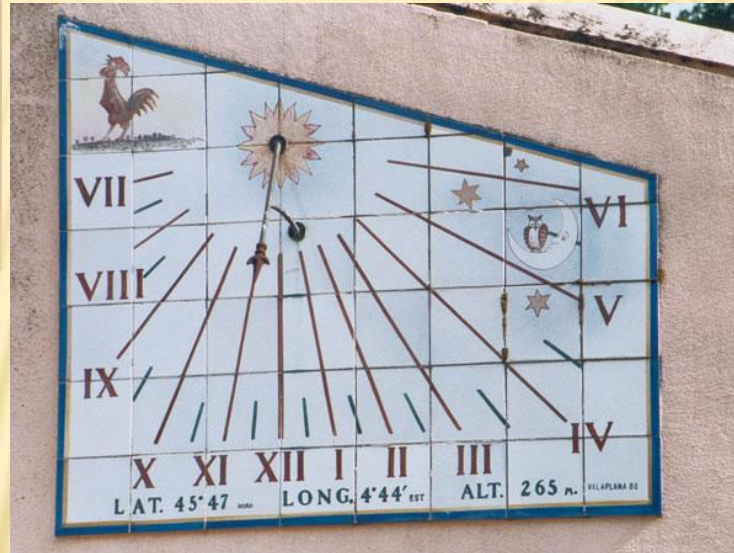

Thuringen Duitsland

ZONNEWIJZERS MET DEZELFDE SYMBOLEN

Italiaans ontwerp

Charbonnières-les-bains Frankrijk

Chesalles Zwitserland

ZONNEWIJZER IN MOZAÏEK

Analematische zonnepijler in Ronse.
De zonnepijler werd ontworpen door Pjeroo Roobjee en
werd gemaakt door Gino Tondat in 1984.
De mozaïek meet 5 bij 7 meter.

Verskil tussen kloktijd en zonnetijd

De tijdsvereffeningscurve

Voorbeeld van zonnewijzers die de kloktijd aangeven

De verticale zonnewijzers en muurdeclinatie

De nieuwe zonnewijzer van de apotheek

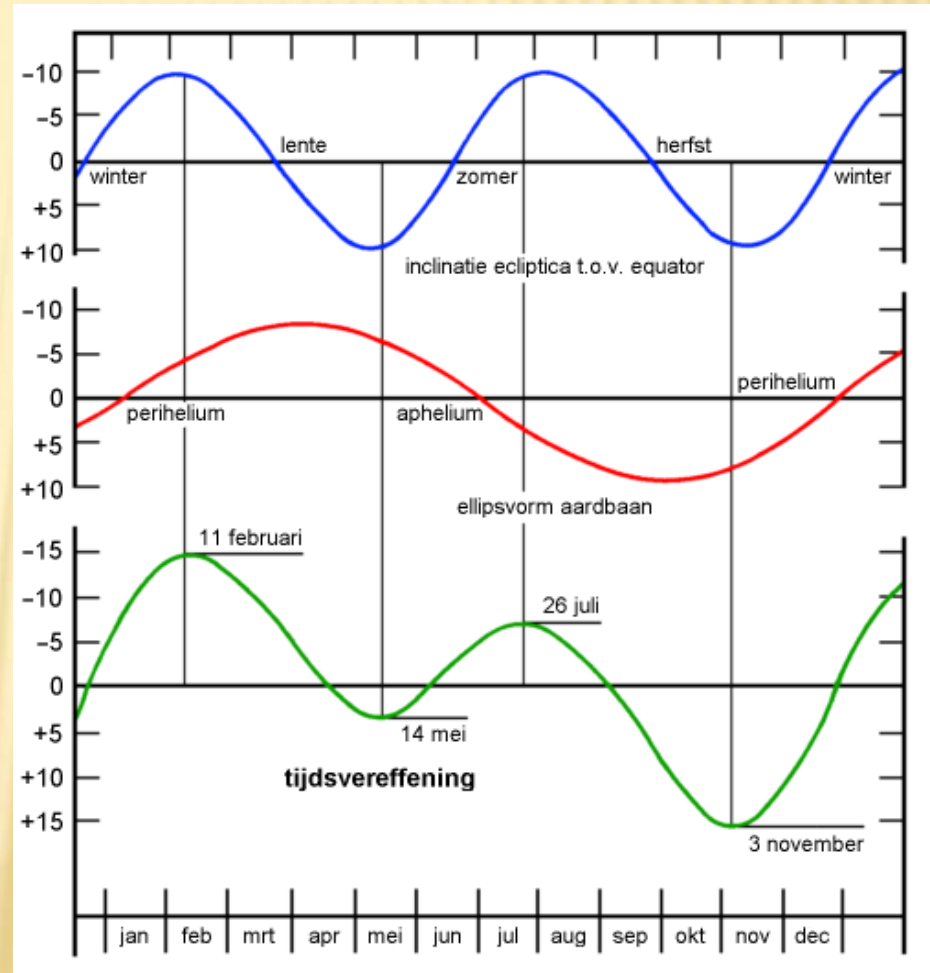
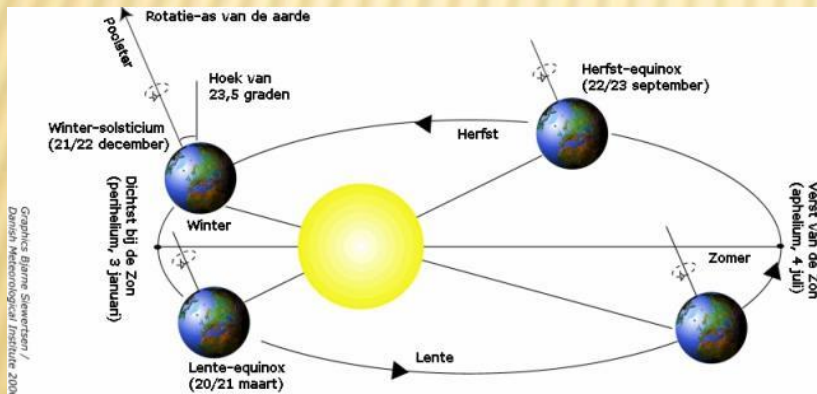
ZONNEWIJZERS

VERSCHIL TUSSEN KLOKTIJD EN ZONNETIJD

- × 3 factoren zijn de oorzaak !
- × Factor 1 – Lengtegraad. 4 minuten per lengtegraad.
- × Factor 2 – Tijdsvereffening. -14 minuten tot + 16 minuten
- × Factor 3 – Wintertijd of zomertijd. 60 minuten

TIJDSVEREFFENING

De kurve van de tijdsvereffening is de grafische som van 2 sinusoiden.

ZONNETIJD EN KLOKTIJD VOOR DE APOTHEEK

Datum	Zonnetijd	Kloktijd
1 januari	18 h	18 h 46 m
1 februari	18 h	18 h 56 m
1 maart	18 h	18 h 55 m
1 april	18 h	19 h 47 m
1 mei	18 h	19 h 40 m
1 juni	18 h	19 h 40 m
1 juli	18 h	19 h 46 m
1 augustus	18 h	19 h 49 m
1 september	18 h	19 h 43 m
1 oktober	18 h	19 h 32 m
1 november	18 h	18 h 26 m
1 december	18 h	18 h 31 m

ZONNEWIJZERS DIE DE KLOKTIJD AANGEVEN

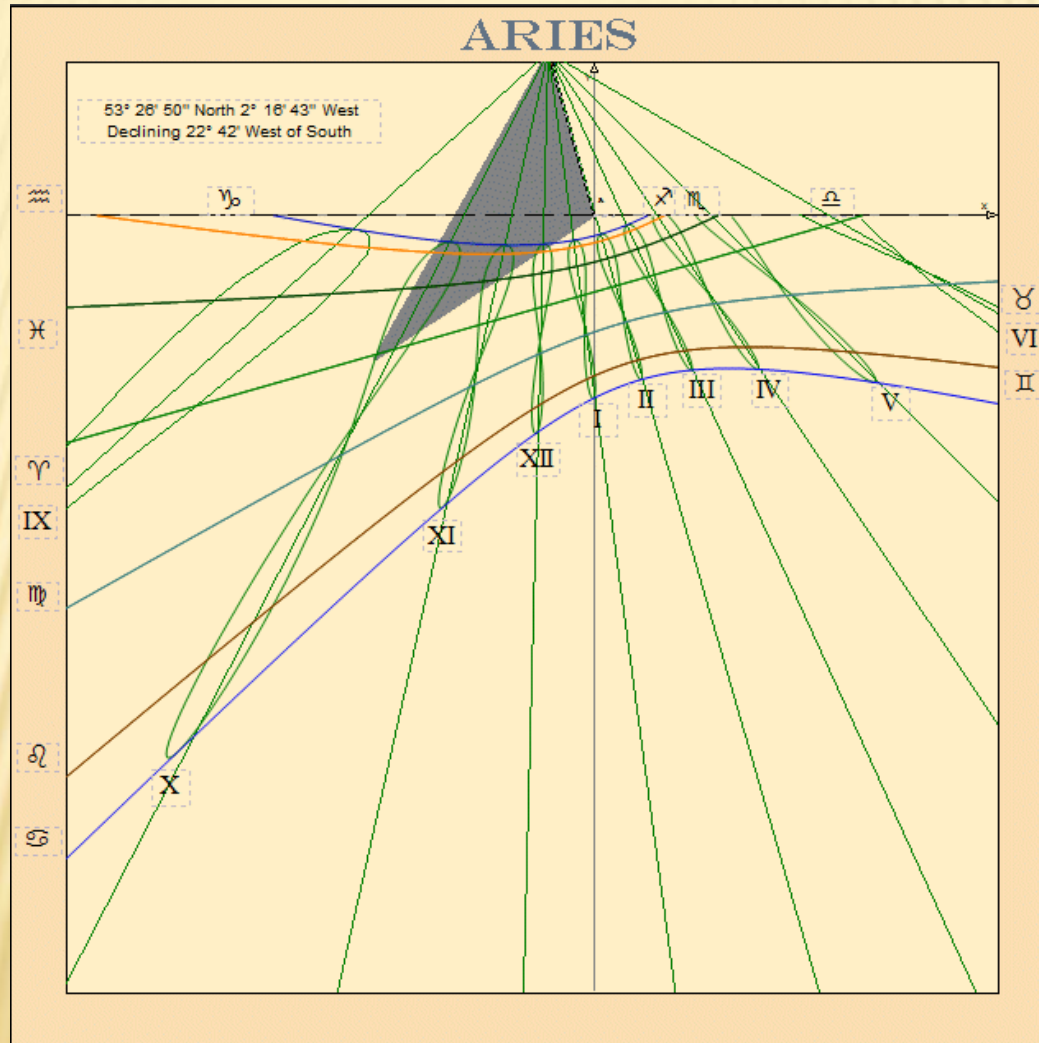

Nadelen:
Vervanging stijl
Twee uurschalen
Moeilijke uitlezing (welke zijde van de stijl ?)

Nadelen:
Moeilijke uitlezing
Zomer- en wintertijd !

ZONNEWIJZERS DIE DE KLOKTIJD AANGEVEN

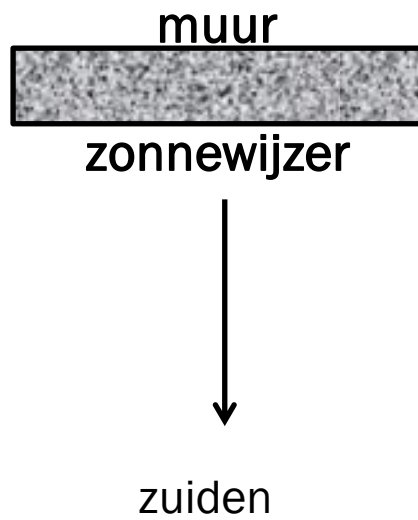
VERTICALE ZONNEWIJZERS

- ✘ Komen het meeste voor.
- ✘ In de inventaris van Vlaanderen en het Brussels gewest zijn op het ogenblik 768 zonnepijlers vermeld.
- ✘ Daarvan zijn 44 % verticale instrumenten.
- ✘ De verdeling van de lijnen is afhankelijk van de richting van de muur.
- ✘ Wanneer de muur exact naar het zuiden gericht is, is de muurafwijking of muurdeclinatie 0° .

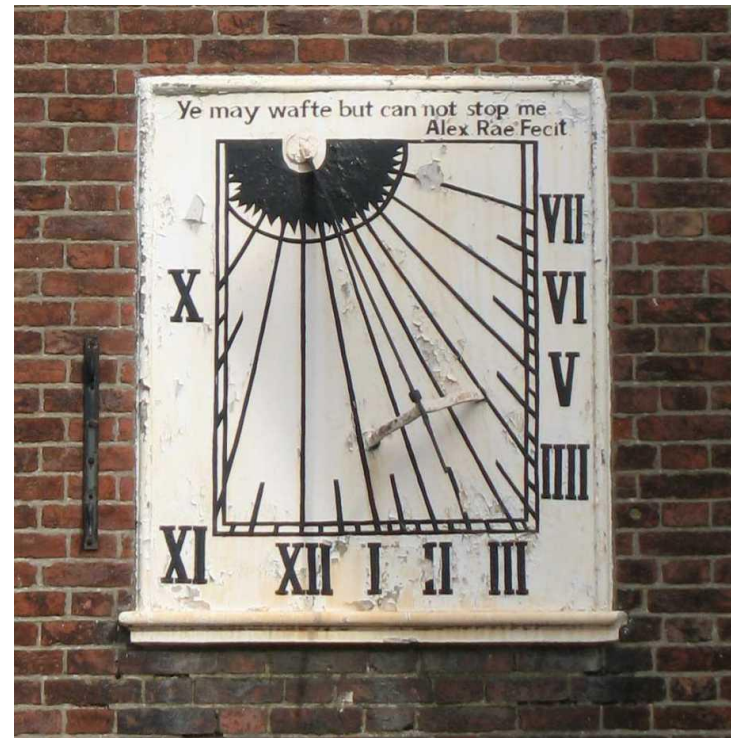
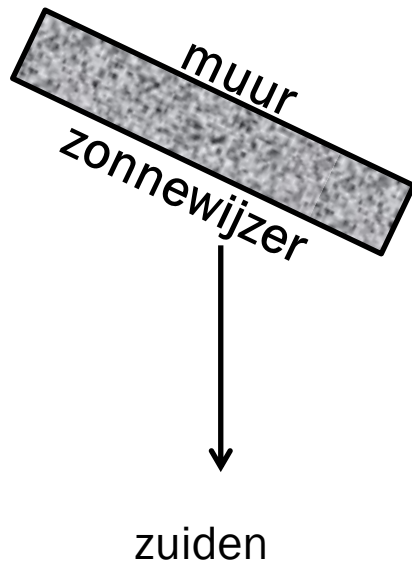
VERTICALE ZONNEWIJZERS

muurdeclinatie: 0°

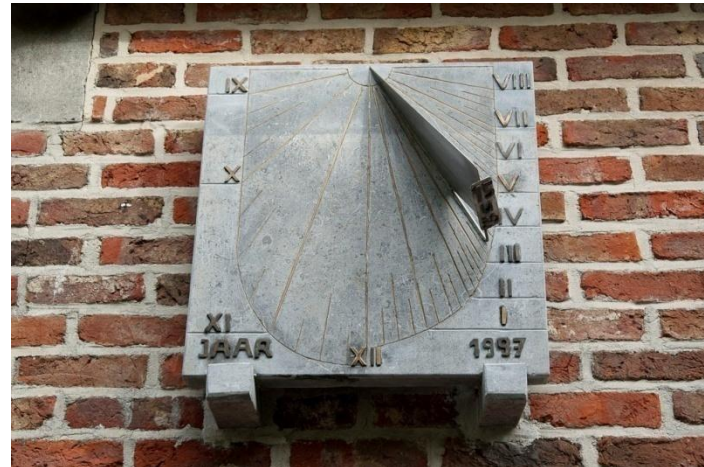
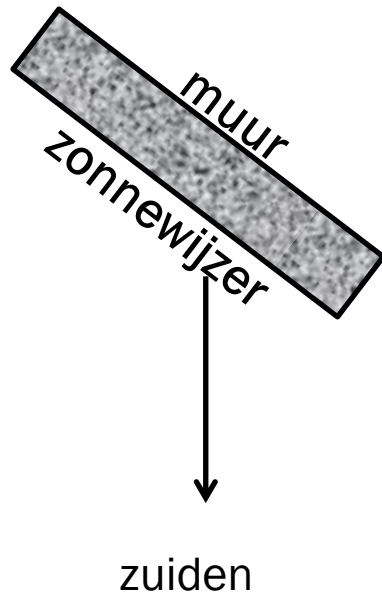
VERTICALE ZONNEWIJZERS

muurdeclinatie: 30° west

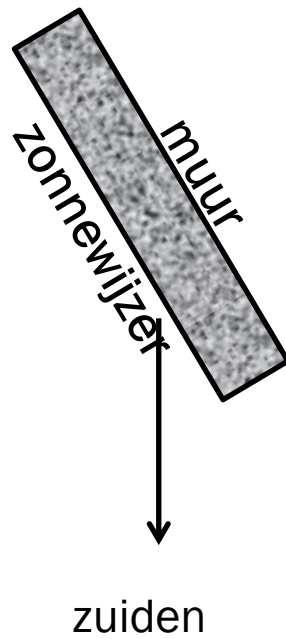
VERTICALE ZONNEWIJZERS

muurdeclinatie: 45° west (ZW)

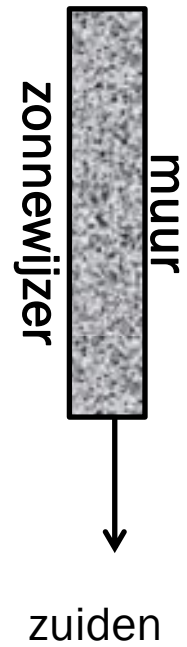
VERTICALE ZONNEWIJZERS

muurdeclinatie: 60° west

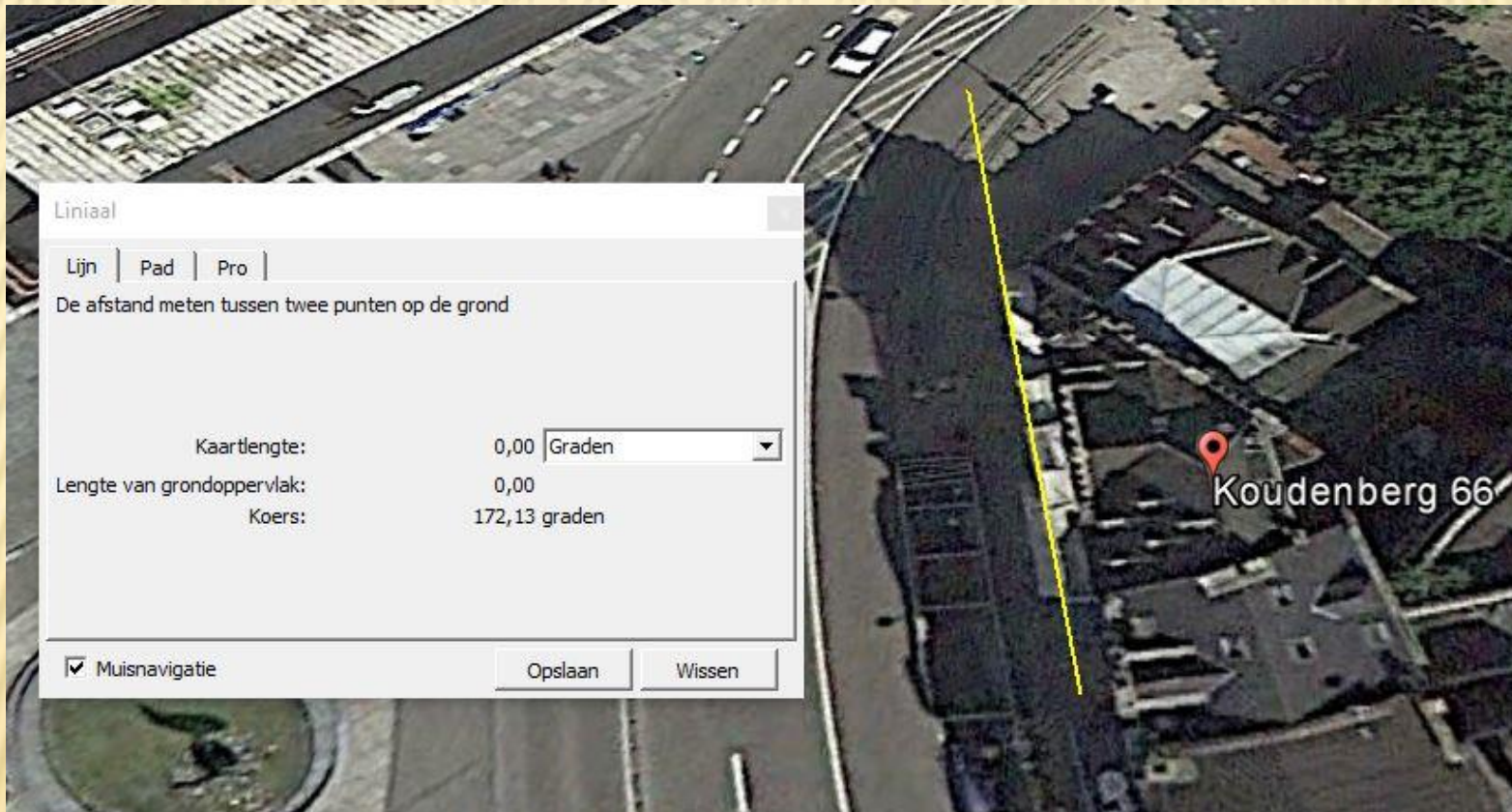

VERTICALE ZONNEWIJZERS

muurdeclinatie: 90° west

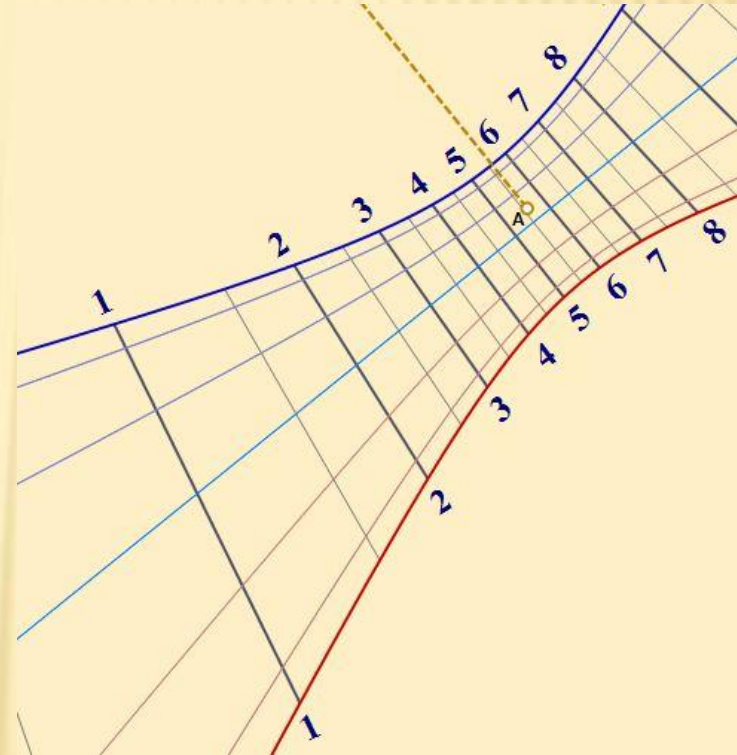
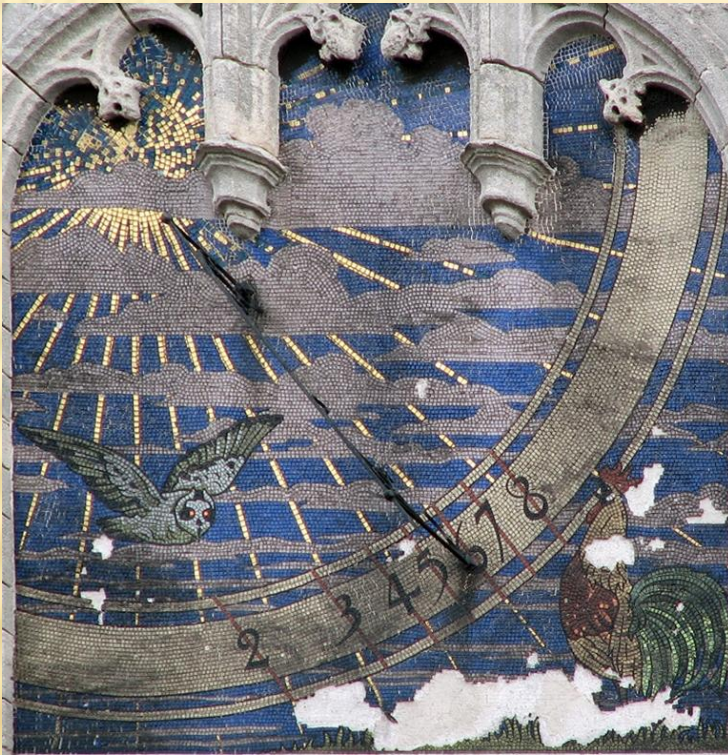

MUURDECLINATIE VAN DE ZONNEWIJZER VAN DE APOTHEEK

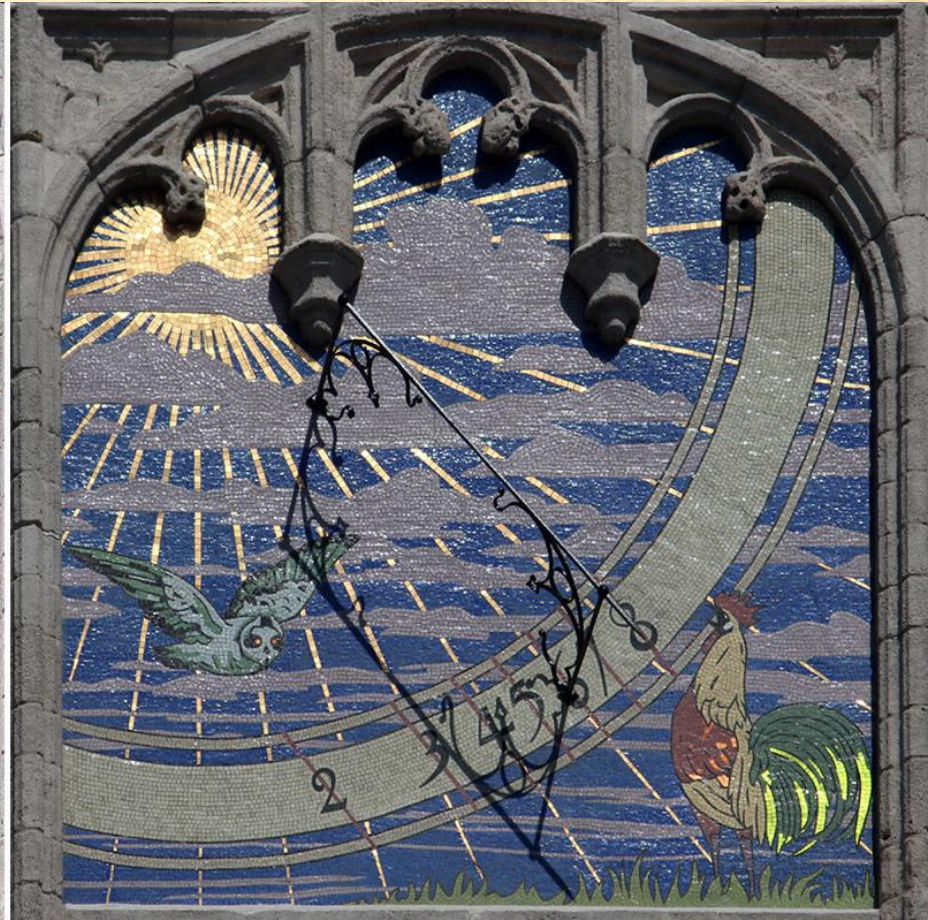
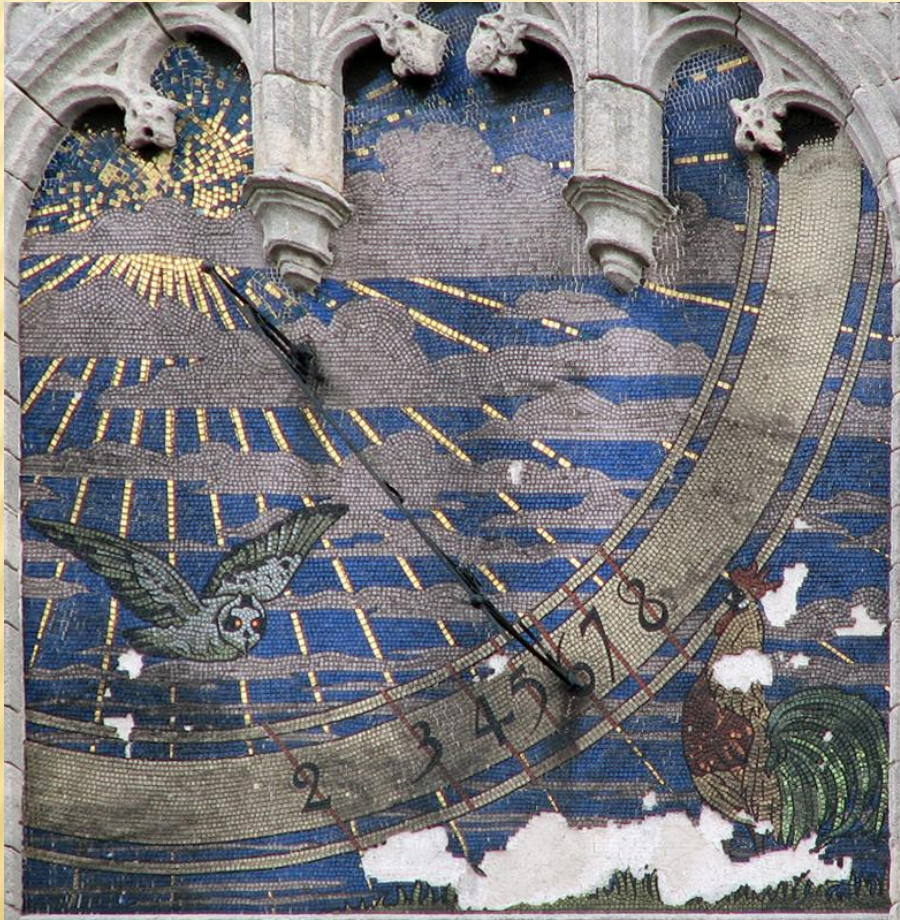
Met Google Earth kan de muurdeclinatie opgemeten worden !
De gevel van de apotheek heeft een afwijking van 172° t.o.v. het noorden.
De muurdeviatie is $172^\circ - 90^\circ = 82^\circ$ west.

EVENTUELE GNOMONISCHE AFWIJKINGEN VAN DE ZONNEWIJZER VAN DE APOOTHEEK

De zonnepijzer aan de rechterzijde is getekend voor een muurdeclinatie van 82° west. Het is duidelijk dat er niet veel verschil is tussen de 2 figuren.

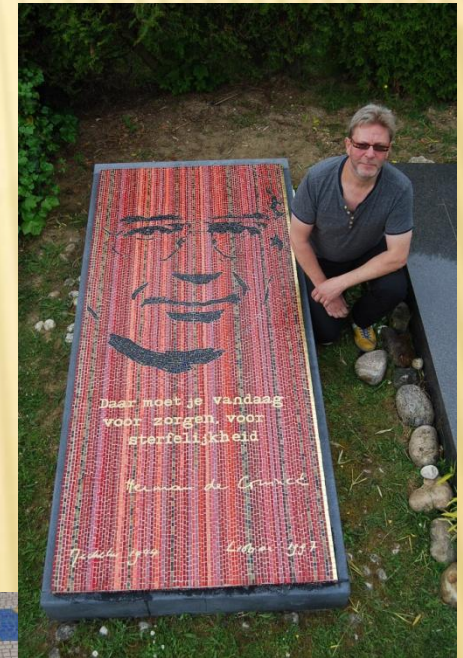
DE NIEUWE ZONNEWIJZER VAN DE APOTHEEK

DE NIEUWE ZONNEWIJZER VAN DE APOTHEEK

Uitgevoerd door Ginot
Tondat en Sarah
Landtmeters

DE NIEUWE ZONNEWIJZER VAN DE APOTHEEK

De Uil

DE NIEUWE ZONNEWIJZER VAN DE APOTHEEK

De Haan

DE NIEUWE ZONNEWIJZER VAN DE APOTHEEK

EINDE

